

ผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม
และการคิดอย่างเป็นระบบในวิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 เรื่อง
การวินิจฉัยปัญหาสุขภาพชุมชนและการแก้ไขปัญหาสุขภาพชุมชน

Results of Developing Integrated Learning Program through Moral Discipline
and Systems Thinking on Family and Community Nursing II: Community
Diagnosis and Community Health Problem Solving

วิไลวรรณ วัฒนานนท์

ปราณี แสดคง

รัตนดาวรรณ คลังกวาง

โครงการนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น
สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข

พ.ศ. 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) จากงานประจำ เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมและการคิดอย่างเป็นระบบกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแผนการสอนและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมและการคิดอย่างเป็นระบบบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและองค์ประกอบของรายวิชา จำนวน 3 ด้าน 1) ด้านเนื้อหาวิชาการ ความรู้ 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอนและประเมินผล 3) ด้านเจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 65 คน และผู้สอน จำนวน 3 คน เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ แนวทางการสนทนากลุ่ม และการถอดบทเรียน นักศึกษา และอาจารย์หลังการสอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยายและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงเนื้อหา การวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 การพัฒนาศักยภาพอาจารย์ในการเขียนแผนการสอนแบบบูรณาการโดยสอดคล้องคุณธรรมจริยธรรมและการคิดอย่างเป็นระบบบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา นำความรู้มาเขียนแผนการสอนในรายวิชา วิชาการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 หัวข้อ การวินิจฉัยปัญหาสุขภาพชุมชน และการแก้ไขปัญหาดูสุขภาพชุมชน ซึ่งแผนการสอนได้ผ่านการวิพากษ์จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอนนำแผนการสอนมาปรับตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ระยะที่ 2 นำแผนการสอนมาใช้ในการสอนในชั้นเรียน โดยนักศึกษาได้ผ่านการเตรียมเพื่อเข้าสู่วิชาเรียนการสอนการคิดอย่างเป็นระบบในภาพรวมของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ซึ่งในการสอนผู้สอนมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักศึกษาลงศึกษา กรณีศึกษาชุมชน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ขอนแก่น ชุมชนที่นักศึกษาใช้ศึกษาเป็นสถานการณ์จริงพร้อมจัดกิจกรรมของรายวิชาบูรณาการกับงานกิจกรรมพัฒนานักศึกษาควบคู่กันไปกับการสอนความรู้แบบบรรยายโดยมีจุดมุ่งหมายว่า โปรแกรมนี้จะช่วยเติมเต็มระบบกระบวนการเรียนรู้ในภาคทฤษฎี ช่วยเสริมสร้างวิธีการคิดอย่างเป็นระบบการคิดวิเคราะห์ พัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ การสื่อสารและอื่นๆ แบ่งกลุ่มนักศึกษาทั้งหมดออกเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 10-11 คน และให้นักศึกษาเข้ากลุ่มอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้ากลุ่มของนักศึกษาจะมีอาจารย์ประจำกลุ่มที่คอยชี้แนะ ให้ข้อมูลและคอยช่วยเหลือ ระยะที่ 3 ระยะประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านเนื้อหาวิชาการ ความรู้ นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับดี ร้อยละ 41.5 2) ด้านการเรียนการสอนและการประเมินผล นักศึกษาสะท้อนจากการตอบทเรียน ร้อยละ 80 มีความประทับใจในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล บรรยายภาพทำให้นักศึกษาไม่เครียด กระตือรือร้นในการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายวิธีและบูรณาการกับงานประจำที่มีอยู่ ทำให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้กับ กิจกรรมต่างๆ ได้อย่างชัดเจน การที่นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลทำให้นักศึกษาได้ ทบทวนความรู้และสมรรถนะที่ควรได้จากกระบวนการเรียนการสอน 3) ด้านเจตคติและ คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า ภาพรวมด้านเจตคติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ใน ระดับดีมาก และด้านการมีมนุษยสัมพันธ์หรือทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.86